

נח / חשוון / תשפ"א

יציאה

18:37

כניסה

17:47

בדורו של מר"ן

מרן זצוק"ל
חיים-תשע"ג

משולחנו של מר"ן פאר הדור

שאלה: מי שהיה חולה בקורונה, ולא היה בכלל סכנה ממש, רק נחלה עד שנאלץ לשכב במטה, האם צריך לברך הגומל? ומה הדין אם חלה בקורונה אך לא הרגיש תסמינים? - באופן כללי, כי ארבעה חייבים בברכת הגומל, ואלו הם: יורדי הים כשיעלו ממנו, והולכי מדברות כשיגיעו לישוב, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא. ולעניין מעשה פסק מרן השולחן ערוך (סימן ריט סעיף ח): על כל חולי צריך לברך הגומל, אפילו אינו חולי של סכנה, אלא כל שעלה למיטה וירד, מפני שדומה כמי שהעלוהו לגדרום. והרמ"א בהגה כתב, ויש אומרים שאינו מברך אלא על חולי שיש בו סכנה כגון מכה של חלל, וכן נוהגים באשכנז. עד כאן. ובאמת שאף למנהג האשכנזים, יש אומרים שעל כל חולי שנאלץ לשכב במטה, צריך לברך הגומל. והמנהג פשוט אצל הספרדים ובני עדות המזרח לברך הגומל על כל חולי אף על פי שאין בו סכנה, ובלבד שהיה מרותק למטה בחוליו. לכן לעניין השאלה, מי שחלה בקורונה בצורה רצינית, עד כדי כך שהיה שוכב במיטה, כאשר יבוא בחוליו, עליו לברך ברכת הגומל בפני עשרה בני אדם מישראל. אבל אם חלה באופן שלא הרגיש כלל בתסמיני המחלה, אינו רשאי לברך ברכת הגומל, כי על עיניו כמו זה לא תיקנו רבותינו ברכה. אולם, "טוב להודות לה", ויודה בפניו בפרקי תהלים וכדומה. אך לא בברכה ממש.

הבחינה להפתעתה

שהבית היה פתוח ואף יש סימנים שמישהו נכנס.

מיד גמלה החלטה בליבה להינשא ולא להישאר לגור לבדה ולחיות בסכנה. מיד פנתה לראש הישיבה הגדולה שהייתה באותה העיר, ובקשה ממנו בחור טוב ומתאים שיהיה לה לחתן. מיד הציע לה ראש הישיבה בחור שקדן וחרוץ שעמל בתורה יומם ולילה, היה זה מיודעינו אותו הבחור שנכנס אותו לילה לביתה. ובליל האירוסין הוא קיבל ממנה מתנה את אותה קופסת התכשיטים שראה מונחת על השולחן בביתה. מיד נזכר בדברי חז"ל "אין אדם נוגע במוכן לחבירו" ומה שמגיע לאדם יקבל בהיתר ולא באיסור. וזהו יסוד גדול בחיי האדם ובאמונה בהשגחה פרטית, וזה היה כוחו של נח בעמדו יחיד מול כל אנשי דורו. וזכה שעליו נאמר "ונח מצא חן בעיני ה'".

יסוד זה מצינו גם בדברי רבי אברהם אבן עזרא בפירושו על התורה בפרשת יתרו בעשרת הדברות, על הדברה של "לא תחמוד". שואל הרב, איך התורה יכולה לצוות דבר שאינו בשליטתו של האדם שלא יחמוד דבר שהוא רואה ורוצה שיהיה שלו? עונה הרב אבן עזרא, כמו שאף אדם לא חושב להיות ציפור ולעוף בשמים, וכמו שאף אדם לא חושב להינשא לאמו, ואף לא במחשבה, כיון שהוא יודע שדברים אלו לא שייכים כלל, ואין להם שום אחיזה במציאות, כך הדבר בין אדם לחבירו, אם יחנך את עצמו וישנן ויאמין כי הכל מאת הקב"ה ואין אדם נוגע במוכן לחבירו, ומה שמגיע לו יקבל בהיתר, ומה שלא מגיע לו לא יעזור לו כלום, ממילא הוא יגיע למצב שאין לו מה לחמוד מחבירו אפילו במחשבה. וזהו ציווי התורה באיסור של לא תחמוד.

ניקח יסוד גדול זה נר לרגלינו בחיי היום יום שאין אדם נוגע במוכן לחבירו ומה שמגיע לו יקבל בהיתר ולא באיסור ומה שלא מגיע לו לא יעזור לו כל מה שיעשה לקבלו. ונזכה אף אנו בזכות זו למצוא חן בעיני ה'. אמן.

בפרשה זו נקרא, "אלה תולדות נח, נח איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלהים התהלך נח וכו', ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס".

ומעתה נשאלת השאלה, כיצד בדור כזה שכולם השחיתו את דרכם, כולל הבהמות והחיות, זכה נח להישאר צדיק תמים? במה היה כוחו?

תשובה לשאלה זו נמצא במה שדרשו חז"ל על המילים "צדיק תמים", צדיק בין אדם להקב"ה, תמים בין אדם לחבירו. ולכן נאמר פעמיים "נח", שהיה נח לשמים ונח לבריות. בדור המבול שעיקר חטאו היה על גזל ועליו אף נידון, כמו שנאמר "כי מלאה הארץ חמס". נח היחיד שנשאר צדיק תמים. וסוד כוחו היה באמונה התמימה שהייתה לו בבורא עולם ובהשגחה פרטית שיש להקב"ה על כל אדם ונברא. באמונתו התמימה ידע נח כי אין אדם נוגע במוכן לחבירו כמלא הנימא, ומה שמגיע לו יקבל בהיתר, ומה שלא מגיע לו לא יקבל אפילו יעשה כל הטצדקי שבעולם. וכאשר זו אמונתו של נח ממילא ברור שאין מקום לגזל ולקיחה של ממון חבירו ללא רשות. אך דור המבול שאמונתם בהקב"ה הייתה פגומה, חטאו בגזל, ואף נענשו על כך.

רבינו יוסף חיים זצ"ל בעל בן איש חי, מביא על כך מעשה בבחור שהיה לומד תורה עד שעות הלילה המאוחרות, ואח"כ הולך לישון בביתו. באחד הלילות כשחזר לביתו בשעת חצות לילה, עבר ליד בית כשדלת הבית פתוחה לרשות הרבים. גברה בו הסקרנות לדעת מדוע בית זה פתוח בשעה כזו מאוחרת, ונכנס לרגע לבית לבדוק זאת. להפתעתו הבית היה ריק ועל השולחן עמדה קופסת תכשיטים מליאה במטבעות זהב. לרגע עלתה בו מחשבה אסורה, אולי זו ההזדמנות להתעשר, אך ברגע מיד נזכר באיסור החמור של לא תגנוב, ואת הנאמר "אין אדם נוגע במוכן לחבירו", אמר לעצמו, את מה שמגיע לי אקבל בהיתר ולא באיסור! ומיד יצא ופנה לביתו. באותו בית הייתה גרה אלמנה צעירה שבעלה ניפטר והותירה ערירית שישנה בחדר סמוך ולא שמה לב ששכחה לסגור את הבית. באותו הלילה כשקמה בבוקר,

אשרי אדם מצא חכמה ודאם יפיק רבונרה מסגי נג

עלון תורני שבועי זיזוק לאליהו

להצלחת אשת חיל שלי
היקרה הבן הבנות למשפחת
אלבס

הרב חיים רבי
שליט"א רב
המוסדות

להצטרפות ל'חיוזק היומי', שלחו הודעת וואטסאפ למס' 052-7680007

הרב אליהו רבי שליט"א ראש כולל "עטרת חכמים" חולון

הזיזוק העולמי השבועי

שלום וברכה מורי ורבותי,

האסון שהורג כל "ההתחלה החדשה", הוא המילה: "ממחר". כי לומר "ממחר" זה בדיוק כמו לומר "משבוע הבא", וזה בדיוק כמו לומר "משנה הבאה". כי זה הוֹן שאומר: "אין לי כח להתמודד עכשיו עם ההתחלה החדשה, אני מעדיף לקבוע לה תאריך יעד מאוחר יותר". כשאתה קובע תאריך יעד מאוחר יותר, אתה נשאר אותו אדם שלא רוצה ולא אוהב שינויים. מעדיף במקום להילחם לדחות את הרגע של המלחמה. אם אתה דוחה את רגע של המלחמה, אין הבדל אם דחית את הרגע לעוד יום או לעוד שבוע, כי אתה תקום מחר בבוקר בדיוק כמו שהלכת לישון אמש בלילה בתור האדם שמעדיף לדחות את השעה החדשה שלו. אף אחד לא שינה אותך אתמול, כי גם אתמול היית אותו אחד שדוחה, וכך תהיה מחר. זה בדיוק כמו אלו שאומרים: "יש לי פה רשימה של דברים לבצע, בעוד שבועיים אעשה אותם". אתה מדבר איתו אחרי שנתיים, ואתה רואה שהוא לא עשה אותם. הוא כביכול "נשבע" שהוא יעשה אותם בעוד שבועיים, אז כל בוקר הוא אומר: "עוד שבועיים". יש לזה שם מקצועי, קוראים לזה בעגה של חכמת הנפש: "דחיניים". הפתגם המאפיין את אורח חייהם הוא: "אל תדחה למחר את מה שניתן לדחות למחרתיים". כי אם אפשר לדחות לעוד יומיים, למה תעשה את זה מחר? תחכה, תעשה את זה ביום אחד". הרעיון שעומד מאחורי האנשים הללו הוא דבר אחד בלבד: "עצלות". זו עצלות להילחם ולפתוח דף חדש, זו עצלות להאמין שאני מסוגל ולהתחייב בעקבות כך להתחיל לבצע, זו עצלות להתאמץ ולומר "אני רוצה מעכשיו באמת לעשות משהו שעד לרגע זה לא עשיתי". ליעב"ץ - רבי יעקב עמדין זצ"ל חו"ע"א - היה שמש שתפקידו היה להיכנס אליו כל עשר דקות ולהזכיר לו שעברו עשר דקות. הוא פותח את הדלת ואומר לרב: "עברו עשר דקות". פעם אחת אדם אחד ניסה להיכנס לרב שלא בשעות קבלת הקהל. הוא שמע את השמש של היעב"ץ אומר לו: "עשר דקות עברו, כבוד הרב", כל עשר דקות מפריע לו. הוא ניסה להיכנס בכח לעקוף את השמש, והרב אחז בזקנו והמשיך ללמוד. האורח אמר לשמש מה שראה ושאלו מה פשר אחיזתו של הרב בזקנו שלו? השיבו השמש: "הרב רמו לך, תראה כמה שערות לבנות יש לי. אין לי זמן, אני חייב להמשיך ללמוד". הצדיק יודע להתגבר על הניסיונות ועל הגוף העכור שמושך אותו לאחור, הוא נלחם ולכן מצליח להתגבר. הרשע, לעומתו, זה אותו אחד שאוהב את הכבדות ואת חוסר המעש, ותמיד יש לו אנשים שאשמים במצב שלו. אלו השכנים שלו, וההורים שלו שפינקו יתר על המידה, וחמותו ששונאת אותו... כולם אשמים, הוא בסך הכל אותו אומלל שנפל לגורל אכזר. אין משהו אחר שההתנהגות הזו נובעת ממנו מלבד עצלות! הרמב"ם כותב (הלכות תשובה פ"ב ה"ב) שאדם שחוזר בתשובה, אמור להגיע לתחילתה של דרך חדשה, ורמתו צריכה להיות גבוהה כל כך "ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם". כלומר, ה' מעיד עליו שיותר הוא לא מגיע למצב הזה. "אי זו היא תשובה גמורה, זה שבא לידו דבר שעבר בו ואפשר בידו לעשותו ופירש ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכשולו כח". (שם ה"א). שאפילו אם מגיע לאותו מקום, או לאותה חברה רעה, לאותה עבירה ולאותה רמה של תאוה הוא לא יחזור על העבירה הזאת שוב פעם. ההבדל היחיד בין אדם שמצליח להיפגש באותה עבירה ולפרוש ממנה לבין אדם שלא עושה זאת, זו הנקודה של הצדקות, לא הנקודה של החכמה. בנקודה של החכמה מול טיפשות, לא זה ההבדל בין אדם שעושה את העבירה לבין אדם שלא עושה אותה, כי הגוף מושך אותו לעשות עבירה והוא מתוך צדקות ויראת שמים מתגבר על אותה עצלות ואותה משיכה. יזכנו ה' יתברך להצליח להתעלות מעל האופק הצר של העצלות, להצטדק ולהחכים, להתחיל התחלות חדשות ככל אשר נוכל שאת ויותר, הן בתחילתה של שנת תשפ"א החדשה והן בתחילתו של כל יום וכל רגע, ולהנחיל אורח חיים נפלא זה ליוצאי חלצינו ולכל הנלווים אלינו, אמן.

החפץ חיים
רבי ישראל
מאיר הכהן
זצוק"ל

לשון הרע לא מדבר אלי

הלכות רכילות, כלל ו', סעיף ה', ו'

אסור קבלת רכילות הוא גם אם שמע מאדם שנאמן עליו כ-2 עדים. ואפי' אין אם אין שום צד זכות. וכל זה אם אין תועלת לעתיד, אבל אם יש תועלת שיידע להישמר לעתיד מותר לקבל ולהאמין, אבל לא לספר לאחרים. אלא אם כן יש תועלת אם יספר להם. וכל זה אם סיפור לו שראה בעצמו, אבל אמר ששמע מאחרים, אין היתר להאמין לו והרי הוא כשאר אדם שסיפר לו. וכל היתר זה הוא רק באדם שמכיר היטב ומאמין לו תמיד כעדות 2 עדים. אבל אם בשאר דברים אין מאמין לו, ורק ברכילות נוח לו להאמין לו, וודאי שיש בזה אסור קבלת לשון הרע ורכילות.

הלכות רכילות, כלל ו', סעיף ז' וכל זה בזמן התלמוד, אבל בימינו פסקו שאין לאדם לומר שפלוני נאמן עליו כ-2 עדים. לכן אסור בכזה מקרה לקבל, רק לחשוש. וכמה טועים האנשים שנוהרים בלשון הרע ורכילות, אבל אם שומעים ממשפחתם מאמינים, כי הם וודאי לא ישקרו להם. וטעות היא, כי אין חילוק אם המספר נאמן עליו או לא.

